

Forfaling, have efter min Mening i Løbet af det sidste Aar formaaet Thinget til to Gange at gjøre Skridt, der have været uheldige, derved, at de have faaet Thinget til at indgive Adresser til Kongen, som Hans Majestæt ikke har fundet det rigtig at opfylde. Dette er, tror jeg, i det Hele uheldigt; thi vor Stilling er netop i dette Punkt saa meget forskjellig fra, hvad man tidligere, inden Grundloven blev til, har havt her i Landet, og vi have været saa tilfredse med denne Forandring, at jeg tror, at, hvad der mere eller mindre minder om en Tilbagevendt til de daværende Petitionstilstande, skulle vi søge at undgaa. Derfor mener jeg, at man i Almindelighed kun bør indgive Adresser til Kongen, naar man har et meget velgrundet Haab om, at Kongen vil opfylde dem. Men selv om dette ikke altid kan følges, hvilket jeg indrømmer, er det dog en meget væsentlig Ting, at man, dersom Hans Majestæt ikke kan indrømme sige Adresser, faar at vide hvorfor; thi det klarer jo i meget høi Grad Stillingen, og det vil tillige kunne rejsediggjøre Tingen, føre den kongelige Regjerings Stilling ind i et langt tydeligere Lys og bringe den til at staa for Befolkningen saaledes, at en reiserdig Dom kan sælbes. Dette var ogsaa Tilfældet med den første Adresse, der blev indgiven, idet nemlig denne Adresse indeholdt Sætninger, der havde en væsentlig reel Betydning, indeholdt Paastande, som havde en meget alvorlig Betydning for vor Statsret i Almindelighed, og det personlige Spørgsmaal, traadte i Baggrunden for disse, hvorfor ogsaa Følgen deraf blev, at Kongen kunde give et Svar, hvorved han var fuldstændig dækket af det bestaaende Ministerium, og hvori de Grunde, som efter Kongens og Regjerings Opfattelse gjorde det nødvendigt ikke at sige Adressen, vare tydelig fremtrædende. Med den anden Adresse derimod, som vi indgave sidst i December Maaned, var den egentlige reelle Side af Sagen stødte til Side, og Spørgsmaalet forelaa da som et rent personligt Spørgsmaal, nemlig et personligt Spørgsmaal med Hensyn til de da tilstedeværende Ministre. Der vil det jo ses, at det blev gjort langt vanskeliggere at faae et Svar frem, som kunde være skrevet under Ministeriets Ansvar, og som tillige kunde indeholde Grunde; thi Ministeriet kunde jo ikke give de Grunde, hvorfor Hans Majestæt har fundet det rigtig at beholde netop dette Ministerium, naar Spørgsmaalet var af en rent personlig Bestaafenhed. Det forekommer mig, at vi derved, at Hans Majestæts Haandskrivelse blev bekendtgjort i Trykken, have opnaaet en Ting, der maa være Folkethinget af megen Bigtighed, nemlig at faae et Indblik i alt Fald i de væsentligste af de Grunde, der have bestemt Kongen til at anmode Ministeriet om trods Adressens Indhold at blive paa sin Post. Disse Grunde maatte altsaa fremkomme uden nogen Dækning, men der er det netop, at jeg maa sige, at den Paastand,

at Kongen i Alt, altsaa ikke alene, som Grundloven siger, i Regjeringsbeslutninger og Lovgivningsanliggender, skal have Dækning, ikke holder Stik, og jeg maa i den Henseende fuldkommen slutte mig til, hvad der nylig blev udtalt af det ærede Medlem for Præstø Amt's 1ste Valgfreds (Scavenius). Kongen kan ved afskillige Leiligheder ikke være dækket, og det er navnlig Tilfældet ved de Leiligheder, hvor han kommer frem og foretager saadanne Handlinger, ved hvilke det ansvarlige Ministerium ikke kan være medbestuttende. Og jeg vil sige til, at det behøves heller ikke. Den Omhu, der vises fra flere Sider for, at der ingen Bedømmelse skal kunne finde Sted af Kongens Handlinger, er efter min Opfattelse ganske overdreven. Kongens Person er hellig og ufrøntelig. Det følger altsaa ganske tydelig heraf, at Ingen kan antaste ham, men tillige at heller ikke Nogen skulde kunne tillade sig at forudsætte uædle Motiver eller noget af den Slags eller noget Lovstridigt fra hans Side. Smidkædet tillægger Grundloven Kongen en vis Myndighed; og det er jo klart, at, da han er et Menneske, maa han kunne feile, og altsaa maa jo et Skridt, som Kongen foretager, kunne være Gjenstand for Bedømmelse. Man maa kunne mene, at Kongen deri ikke har handlet rigtig, og viser det sig ikke ogsaa overalt hos os og i alle andre Lande, at ikke alene over den absolute Konge, men ogsaa over den konstitutionelle Konge sælbes der en Dom? Man mener, at det er en dygtig Mand og en Mand, der har en dyb Indsigt, eller en Mand, der har mindre dyb Indsigt, at han har grebet det Rette eller det Urette. Og er ikke den Dom, der sælbes om ham, baade af Samtiden og af Historien, grundet paa Dommen om, hvorledes han har handlet ved saadanne Leiligheder? Dette er uindgaaeligt. De kunne, saa meget De ville, forsøge paa ved Fortolkning af visse konstitutionelle Maximer at udslette dette, saa kan det dog aldrig lykkes Dem. Kongens virkelige Betydning i vor Stat efter vor Grundlov er altsaa stor, til at det paa nogen Maade skulde kunne lade sig gjøre. Jeg siger altsaa, at det er af stor Bigtighed, at man i de sjældne Tilfælde, hvor Kongen i Overensstemmelse med Grundloven kommer til at foretage en politisk Handling, kommer til at se, hvad der har været Grunden til Kongens politiske Handling. Nu vil jeg, i Genhold til, hvad jeg her har anført, sige, hvorledes jeg har set Bevæggrundene til denne Handling. Der er i Folkethingets Adresse og atter i Ministeriets Hensigt om atter en Gjæring, som er tilstede her i Landet. Jeg tror, at vi vel kunne være enige i, at dette er en fuldkommen rigtig Betegnelse, og at det ikke kan nægtes, at der er en saadan Gjæring tilstede her i Landet. Jeg tror fremdeles, at det ikke vil kunne benægtes af Nogen, at en saadan Gjæring paa adskillige Punkter endogsaa er temmelig vidtgaaende, saaledes at den truer ikke alene de